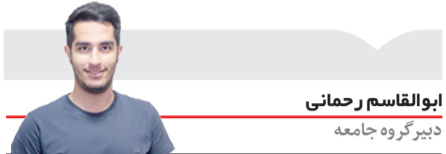

دولت روحانی در پروسه واردات واکسن از برخی همسایه‌ها عقب است

تعلل دولت: پاس گل به کاسبان واکسن

ابوالقاسم رحمانی

دبیر گروه جامعه

اگر اشتباه نکنم، دو ماه پیش بود، حسابی دیرم شده بود و جلسه مهمی داشتم. ترافیک هم که طبق معمول این طور شرایط حسابی سنگین بود. مجبور بودم با موتور خود را به

جلسه برسانم، دستی تکان دادم و بالاخره یک نفر ضرایب داد که سوارم کند و با هم حرکت کردیم. در مسیر، جاهایی که به خاطر شدت ترافیک مجبور بودم آرام‌تر حرکت کنم، با هم گپ می‌زدیم. از شغل پرسید و بعد هم که سفره دلش باز شد. می‌گفت پیک بازار است. خریدهای مردم و مغازه‌ها را می‌رساند و الان هم سر راه من را سوار کرده که خالی نباشد! لایه‌لای صحبت‌ها فکر می‌کنم جزء اولین نگرانی‌ها

بود که حرف از واکسن کرونا می‌زد. یعنی از تزریق واکسن کرونا آن هم در ترکیه! می‌گفت یکی از بازاری‌ها که به زعم او مولتی‌میلیاردر هم هست، همین چند روز پیش برای تزریق واکسن به ترکیه رفته و چندده میلیون هزینه کرده است و واکسن زده و برگشته! من حرف‌هایش را هم ردیف حرف‌های راننده تاکسی‌ها گرفتم و خیلی به آن توجه نکردم. بالاخره در شرایطی که کرونا در دنیا میلیون‌میلیون مبتلا داشته و

جان میلیون‌میلیون آدم را هم به خطر انداخته و آنها را به کام مرگ کشانده، حرف از واکسن، آن هم دو ماه پیش، عجیب بود. عجیب‌تر هم اینکه مردمانی از سرزمین پارس، در ترکیه پول خرج کرده و واکسن‌شان را زده‌اند و به ریش این موتورسوار و من و شمایی دل‌نگران می‌خندند. خلاصه از این مساله گذشته بودم و حتی برای کسی هم تعریف نکردم. تا اینکه در روزهای اخیر اخبار و تبلیغاتی را به چشم

صاحب‌امتیاز: دانشگاه آزاد اسلامی - مدیرمسئول: محمدامین ایمانجانی - سردبیر: مسعود فروغی
دفتر مدیرمسئول: ۱۶، ۳۳۳۸۰۱۶ - تحریریه: ۱۸۲-۰۱۸-۶۶۶۶ - فکس: ۰۵۱-۶۶۶۶-۶۶۶۶
روابط عمومی: ۰۹۹-۶۶۶۶-۶۶۶۶ - سازمان آگهی‌ها: ۱۸-۰۴۱۰۶۶۶۶
چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی - توزیع فرهنگستان: ۱۲-۱۳۳۳۸-۶۶۶۶
نشانی: خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری، رویروای ساختمان بورس، ساختمان فرهنگستان، طبقه سوم

مردم گول نخورند!

بعد از انتشار آگهی تبلیغاتی سفر به ترکیه و امارات با چاشنی واکسن کرونا(1) مسئولان وزارت بهداشت به آن واکنش نشان دادند. کیانوش جهانپور، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، با اشاره به اینکه تبلیغاتی نظیر «تور ترکیه و امارات ویژه تزریق واکسن کرونا» جعلی است، گفت: «چنین تورهایی وجود ندارد و طبق معمول، سوءاستفاده شیادان از نیاز مردم است. کشورهای مختلف درحال رایزنی برای خرید و تامین واکسن کووید از مسیرهای مختلف هستند. از طرفی واکسیناسیون همگانی جمعیت در شرایط فعلی حتی در بازه زمانی یک‌ساله نیز برای هیچ کشوری مقدور و متصور نیست و بر همین اساس همه کشورها در تزریق واکسن اولویت‌بندی خواهند داشت. در چنین شرایطی کشوری برای تبعه کشورهای دیگر، عموماً نمی‌تواند امکان تزریق واکسن داشته باشد، مضافاً اینکه واکسن، برای ایمن‌سازی قبل سفر است، نه بعد سفر. ایران از سه مسیر در جهت تامین واکسن اقدام کرده است؛ پیش‌خرید واکسن از مسیر کوواکس با محوریت سازمان جهانی بهداشت، مذاکره برای خرید مستقیم از تولیدکننده‌های خارجی و همچنین تولید داخلی و تولید مشترک با یکی از شرکت‌های سازنده واکسن. مردم هیچ‌گونه وجهی تحت هیچ‌عنوانی برای واکسن کرونا، پیش‌خرید واکسن کرونا یا تور واکسن کرونا به هیچ‌فردی پرداخت نکنند که علائم اولیه کلاهبرداری‌های اینترنتی... آشکار شده است.»

هر کشوری ابتدا مردم خود را واکسینه می‌کند

چند وقت پیش در صفحه شخصی اینستاگرام محمدرضا هاشمیان، فوق‌تخصص ICU بیمارستان مسیح دانشوری، دیدم که پستی گذاشته شده بود از فیلم تزریق واکسن کرونا در ترکیه توسط یکی از همکارانش. تماس گرفتم و ماجرای سفر به ترکیه و امارات برای تزریق واکسن کرونا را توضیح دادم و از کم و کیف ماجرا سوال کردم. او در این رابطه به «فرهیختگان» گفت: «آنها ترایال است. ترکیه هنوز ترایال انجام می‌دهد. اما بگذارید این را بگویم، ما قبلاً از وزارت بهداشت خواهش کردیم واکسن را خودتان بسازید و اگر نمی‌سازید وارد این ترایال‌ها شویم. متأسفانه در قسمت پژوهش وزارت بهداشت انگیزه‌های پژوهش کرونا به‌معنای کاربردی نبود. برای همین هیچ‌گاه تصمیمی برای شروع ترایال در ایران گرفته نشد والا ما هم می‌توانستیم به‌عنوان پزشک و هم کادر درمان و هم افراد با ریسک بالا در ترایال‌ها شرکت کنیم تا نقشی در علم دنیا داشته باشیم و هم مسیر آمدن واکسن به کشورهایی که ترایال در آنجا انجام می‌شود، راحت‌تر است. آنها همیشه زنبیل خود را جلوی صف گذاشته‌اند. ما این را بارها اعلام کرده‌ایم، در کمیته کرونا به‌صورت کتبی اعلام کردیم و مدارک آن موجود است که خواهش کردیم این اتفاق بیفتد ولی متأسفانه رخ نداد. کشورهای اطراف هم با توجه به اینکه نمی‌خواهند مرگ‌ومیر زیادی داشته باشند از هر راهی که راه درمان و پیشگیری و واکسن باشد، این کار را انجام دادند. با خیلی از دوستان از خیلی جاهای دنیا اعم از امارات، ترکیه و... ارتباطات زیادی داریم تا بدانیم چه اتفاقاتی در دنیا می‌افتد. با این همه اینکه از الان صحبت‌هایی دربارۀ تزریق واکسن با تور ترکیه و... بیان کنند، من فکر نمی‌کنم این‌ریشه‌ای داشته باشد، چون هر کشوری در درجه اول به مردم خود فکر می‌کند تا اینکه واکسن را در جایی بفروشد. همان‌طور که درخصوص فاویپیراویر شما شاهد بودید، ابتدا ما اعلام کردیم بعد از اینکه در چین و ژاپن تجربه خوبی داشتند، وقتی در ایران تجربه نسبتاً مناسبی دیدیم، اعلام کردیم اما متأسفانه گوش نکردند، کشورهای دیگر رقابت می‌کنند و سرعت عمل دارند. در ترکیه و هند این دارو به‌سرعت تولید شد چون ساخت و تولید آن راحت است. ماده اولیه را از ژاپن و چین می‌گیرند و تولید می‌کنند. این روند پیچیده‌ای نبود و در ایران هم الان تولید شده است. درمورد واکسن هم کارآزمایی کردند. واکسن ترکیه هم در سازمان بهداشت جهانی ثبت شده است. به‌رحال این را مسلم بدانید نیاز اولیه هر کشوری مرتفع شود، اگر کشور دیگری واکسن نداشته باشد، مسلم است به آن کشور می‌فروشد. ترکیه سال‌هاست از همه‌جای دنیا توریست درمانی قبول می‌کند، همان‌طور که ایران هم توریست درمانی قبول می‌کند.»

بی‌اعتدای، عدم نظارت و نیاز عمومی

شدن از شر این ویروس کشنده هستند و به‌رحال عجیب و بعید نیست که به چنین تبلیغاتی اعتماد کنند، این طرف هم که سودجویان خون‌مردم را در شیشه کرده‌اند و از هیچ فرصتی هم برای سوءاستفاده نمی‌گذرند. پس وظیفه نهادهای نظارتی است که با چنین مسائلی با قدرت برخورد کنند تا شاهد آنها نباشیم. نکته آخر هم اینکه منطقاً عقلانی به نظر نمی‌رسد کشوری که هنوز شهروندان و مردم خود را واکسینه نکرده است، مسافران سایر کشورها را واکسینه کند، مگر اینکه قرار باشد این مسافران ترکیه و امارات، موش آزمایشگاهی این کشورها برای انجام مطالعات در تهیه واکسن‌هایشان باشند! با یکی از آژانس‌های مسافرتی هم تماس گرفتم. البته نه آنهایی که تبلیغات‌شان منتشر شده بود؛ مسئول این آژانس مسافرتی به «فرهیختگان» گفت: «حقیقتش اینکه در این مملکت هیچ چیزی غیرممکن نیست. این قضیه هم احتمالاً وجود دارد. ولی من سال‌هاست که تور ترکیه می‌برم، در شرایط کرونایی هم وضعیت به این سادگی‌ها نیست و خود ترکیه‌ای‌ها اصلاً چنین اجازه‌ای نمی‌دهند و سخت‌گیر هستند. به‌نظر من این کلاهبرداری است و اگر هم قرار باشد چنین اتفاقی بیفتد، باید استانداردها و پروتکل‌هایی داشته باشد.»

تعلل ما و گرمی بازار کشورهای دیگر

هاشمیان ادامه داد: «متأسفانه در بحث واکسن عقب افتادیم و بحث ترایال مادیرتر شروع شده است. لذا ممکن است این فرصت‌ها در آینده پیش بیاید، اگر واکسنی وارد ایران نشود ممکن است کشوری واکسن داشته باشد و ما زودتر نیاز داشته باشد و ما تهیه کنیم. الان در هر کشوری هم مردم واکسن نمی‌زنند. خیلی‌ها صبر می‌کنند، در قرنطینه می‌مانند، علاقه‌ای به زدن واکسن ندارند، مازاد آن کشور را به فروش می‌گذارند و این امر طبیعی است. این در هر کشوری تجارتي همانند دارو است، همان‌طور که فاویپیراویر را فروختند ممکن است واکسن هم بفروشند و ممکن است برای هر فرد گران‌تر شود. اینها مسائلی است که ممکن است در زمانی که واکسن نداریم، پیش بیاید. خوشبختانه در جلسه‌ای که ظاهراً شورای عالی امنیت ملی داشت، مسائلی مطرح شد و به این نتیجه رسیدند که باید واکسن را تهیه کنند. امروز رئیس‌جمهور هم اعلام کرده است که باید واکسن را خریداری کنیم. آقای رئیس‌جمهور گفتند هر جایی که سازمان بهداشت جهانی و وزارت بهداشت ایران قبول کند، تأیید می‌کنند. برای ما هم فرقی نمی‌کند برند چیست. دوست داریم واکسن تأییدشده را تزریق کنیم. الان فرصت ترایال برای ما گذشته است. باید در اسفند ترایال را شروع می‌کردیم و وارد این پروسه می‌شدیم ولی الان نمی‌توانیم وارد ترایال داخلی هم شویم چون به اندازه کافی بین آتش و خون بودیم و نیاز داریم از نظر روحی و جسمی فعالیت خود را بیشتر کنیم. ما دنبال واکسینه کردن کادر درمان هستیم. هر برندی که تصویب شود و بهترین کارایی را داشته باشد. کارشناسان بهترین‌ها را می‌داند چه برنده‌های بهترین است و دسترسی به این واکسن‌ها سخت نیست، چون سازمان بهداشت جهانی موظف کرده همه تولیدکننده‌ها واکسن‌ها را به کل دنیا بدهند. بسیاری از کشورها این کار را کرده‌اند و ایران سریع می‌تواند این را تهیه کند.»

بعضی‌ها چین و روسیه را جزء کشورها حساب نمی‌کنند!

قبل از گفت‌وگو با دکتر هاشمیان، با مینو محرز عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا حرف می‌زدم و از او پرسیدم واکسنی که رئیس‌جمهور دستور خرید آن را داده، کدام واکسن و برای کدام کشور است که او پاسخ داد، نمی‌دانم اما امیدوارم برای چین و روسیه نباشد چون واکسن ما از آنها بهتر است. این مساله را از دکتر هاشمیان هم جویا شدم و او گفت: «این نظر ایشان است که چین و روسیه را جزء کشورها نمی‌دانند ولی آنها به مردم خود واکسن را تزریق می‌کنند و هر کسی نظری دارد. خیلی از پزشکان هنوز به درمان‌های دارویی که در کرونا داده می‌شود علی‌رغم اینکه خیلی از بیماران نجات پیدا می‌کنند، اعتقادی ندارند. من فکر می‌کنم در زمینه واکسن برندها باید متفاوت باشد و هر کسی هر چیزی که دوست دارد، تزریق کند. قطعاً برندهایی که در مقدار درصد نجات آن یا تعداد تزریق در دنیا بیشتر بوده، جد اولی در دنیا نیست که می‌توان پیدا کرد و آنها می‌توانند موفق‌تر بوده‌اند، باید از آنها خریداری شود ولی بدین معنا نیست که صبر کنیم، فلان برند تهیه شود. برای کسانی که در معرض مستقیم بیماران هستند و در کرونا از ابتدا تلاش کرده‌اند، برند اهمیتی ندارد و بیشتر دنبال تزریق واکسن هستیم. همکاران می‌توانند صبر کنند و چند ماه دیگر واکسن خود و آنچه را دوست دارند، تزریق کنند. خانم محرز واکسن ایرانی‌ای را که مسئول آن هستند، پیشنهاد نمی‌کنند؟ ایشان می‌گویند باید تا تیرماه صبر کنند و بعد سازمان جهانی بهداشت آن را تأیید کند. ما نمی‌توانیم تأیید کنیم. آنها باید نظر بدهند که این واکسن به چه صورت است. فکر می‌کنم حداقل بعد از تیرماه، یکی دو ماه باید یعنی تا شهریور صبر کنند تا سازمان بهداشت جهانی آنها را تأیید کند. این‌طور نیست که به‌سرعت تأیید شود. البته من فکر می‌کنم آن زمان مسائل تغییر کند ولی چیزی که وجود دارد واکسن چین به کشورهای مختلف عربی تزریق شده و امارات، عمان، عربستان و... تزریق کرده‌اند و در این گروه بعد از گذشت ۶-۸ ماه مشکلی ایجاد نشده است.»

کندی ما فرصت تجارت را به بقیه کشورها می‌دهد

یکی از شائبه‌هایی که وجود داشت این بود که فرستادن توریست از ایران برای دریافت واکسن در ترکیه و امارات برای این کشورها آورده‌ای دارد و با شیبه‌هایی از این دست؛ هاشمیان در این باره گفت: «واکسن در ترکیه مجانی است. ترایال هم مجانی است. یک‌سوم از داروهایی که در ترایال تزریق می‌شود، داروی اصلی نیست ولی بعد از اینکه آن را تزریق می‌کنند، اعلام می‌کنند و بعد اصل واکسن را تزریق می‌کنند. یعنی کلیه افرادی که در ترایال وارد می‌شوند در نهایت واکسن اصلی برای آنها تزریق می‌شود که با یک زمان بندی است. این ماجرای واکسن ایرانی‌ها در ترکیه هم الان در حد شوخی است. مردم ترکیه هنوز شروع نکرده‌اند که واکسیناسیون را انجام دهند. ولی آن هم همانند مدل درمان است. همان‌طور که فاویپیراویر در ایران مورد تأسیب و ظلم افرادی چه از نظر اقتصادی، چه از نظر درمان قرار گرفت و در ترکیه این دارو به‌وقوع در منازل به‌صورت رایگان ارائه شد تا ۱۲-۱۰ درصد ورود بیمار به بخش ICU را کم کند، قطعاً درباره واکسن هم اگر دسترسی داشته باشند ممکن است به فروش گذاشته شود. این تجارت کشور ترکیه است و می‌تواند داشته باشد. ایران می‌تواند این همت را داشته باشد واکسن زیاد بخرد و مردم از کشورهای دیگر برای تزریق واکسن بیایند. این امر جدیدی در دنیا درباره واکسن نیست. درباره واکسن آنفلوآنزا هم همین‌طور بود. همین الان می‌توانید واکسن را در یک سوپرمارکت در آمریکا در ازای پرداخت وجهی دریافت کنید. این تزریق واکسن در هر کشوری اعم از ترکیه، آمریکا، اروپا و... بوده است. می‌توانید وجهی را پرداخت و واکسن را دریافت کنید. خیلی مواقع کندی ما فرصت‌های مناسب را چه از نظر درمان و چه از نظر اقتصاد از بین می‌برد و کشورهای اطراف رصد می‌کنند و اگر ببینند واکسنی نداریم، قطعاً تبلیغات خواهند کرد و مردم به آن کشورها برای دریافت واکسن مراجعه می‌کنند، چون می‌دانند به‌رحال اگر یک بیمار وارد ICU شود، هزینه بسیار گسترده‌تری از بحث واکسن و مسافرت و... دارد.»

تناقض در اظهارات مسئولان مردم را از تیه واکسن توسط ایران ناامید کرده است

واکسن‌های چینی کنیم که از کیفیت مناسبی برخوردار هستند و عملکرد خوبی نسبت به اطلاعات ارائه‌شده دارند. با همه مشکلات بین‌المللی و تحریمی که وجود دارد، به‌خاطر رابطه مناسبی که با چین داریم می‌توانیم بهتر از کرده و مقدار مناسب و عالی واکسن را تهیه کنیم. با توجه به سهمیه‌هایی که سازمان بهداشت جهانی گذاشته است، ما هم می‌توانیم منتفع شویم همانند کشورهای اطراف ما اعم از پاکستان و... که از نظر اقتصادی از ما بهتر نیستند ولی دیپلماسی را انجام می‌دهند. این امر برای ما بسیار ناامیدکننده است که به مردم این مساله را منتقل کنیم و اینکه بگوییم تا تیرماه هیچ خبری از واکسن نیست. بسیاری دلسردکننده است. باید فوری این اعتماد را بازگردانیم، چون واکسن مطالبه عمومی و ملی است. می‌دانیم درحال حاضر کنترل پاندمی بدون واکسن امکان‌پذیر نیست. یکی از معیارهای موفقیت کشورها در کنترل کووید اقدام برای تهیه واکسن بود، یا خود تولیدکننده هستند، یا مشارکت کردند یا برنامه‌ریزی درستی در تهیه واکسن در کشور داشتند. ما هم باید این کار را انجام دهیم و نباید اجازه دهیم این مشکل و فکر بین جامعه ایجاد شود. رئیس‌جمهور هم دستور تهیه واکسن را این‌جا صادر کرد، باید از این فرصت استفاده کنیم و غیر از این چاره‌ای نداریم. نمی‌توان تا زمانی که واکسن ایرانی تولید شود و از نظر کیفیت مورد بررسی قرار گیرد، بگوییم باید مردم صبر کنند. این منطقی نیست.»

اعتمادی که ملت به دولت دارد. این عامل بسیار مهمی است که ما در ایران آن را از دست می‌دهیم. باید سریعاً این موضوع را برطرف کرده و امر مخدوش‌شده را برطرف کنیم و تغییر دهیم. واکسن تولید داخلی خوب است و می‌تواند پشتوانه‌ای برای ما شود تا کووید در سال‌های بعد کنترل شود. همانند آنفلوآنزا شاید نیاز باشد درمورد کووید برنامه واکسیناسیون داشته باشیم. اینکه توانایی داخلی داشته باشیم خوب است ولی واکسن ایرانی تا بخواهد جواب دهد در کمترین زمان تیرماه است. در کشورهای پیشرفته هم حدود ۶ ماه زمان صرف می‌توانند واکسن را آماده و مجوز آن را دریافت کنند. اگر فوری این کار را انجام دهیم و به‌خوبی جلو برود همین زمان طول می‌کشد. مجزهای بیش از این نمی‌توان انجام داد. در هر صورت واکسنی اگر بخواهد تولید شود چنانچه کیفیت مناسب داشته باشد و مبادی بین‌المللی داشته باشد این زمان طول می‌کشد. یعنی واقعاً باید به این فکر باشیم که مردم ما روزی ۴۰۰-۳۰۰ نفر کشته شوند و بگوییم تیرماه می‌خواهیم واکسن تولید کنیم؟ این مردم را ناامید می‌کند. درمورد واکسن‌ها باید بیان کنم واکسن‌هایی همچون فایزر، مدرنا، آکسفورد و واکسن‌های چینی عملکرد خوبی دارند. درباره واکسن روسیه اطلاعات زیادی در دسترس نیست ولی واکسن‌های چینی جزء واکسن‌های خوب هستند. اتفاقاً به‌نظر من می‌توانیم از موفقیت و نزدیکی‌ای که با کشور چین داریم اقدام به تهیه

این فکر در مردم ایجاد شود که دولت نمی‌خواهد واکسن بیازورد یا توانایی ندارد؟ ابتدا گفته شد این میزان دوز واکسن می‌گیریم، بعد انکار کردند و گفتند درست نیست و پول را نداده‌اند. اخبار متفاوت به مردم داده شد و مردم امید ندارند با توجه به شرایط پاندمی کووید در دنیا، در ایران هم تمام شود. الان تنها چاره و درخواست عمومی و ملی مردم واکسن است. اجابت هم نشده است، مردم هم اخبار متناقض دریافت می‌کنند و می‌توانند در دام این افراد بیفتند. جدا از صحت این کار، من فکر می‌کنم باید جلوی این موضوع به اقدام مناسب گرفته شود. باید به مردم اطمینان بدهیم، به خریداری اقدام کنیم. کوواکس یک صندوق است و تا پول پرداخت نکنید چیزی به شما تعلق نمی‌گیرد. این واکسن سرمایه بین‌المللی است و سازمان بهداشت جهانی معتقد است باید همه کشورها از آن منتفع شوند. این‌طور نباشد که کشورهای قوی بیشتر استفاده کنند و بقیه کشورها نفع نبرند. باید از این موضوع استفاده کنیم، دیپلماسی انجام دهیم و اقدام عملی داشته باشیم و به مردم اطمینان بدهیم که فکر آنها هستیم و واکسن را به میزان مناسب وارد می‌کنیم. همان‌طور که در تمام دنیا کمبودی وجود دارد سعی می‌شود به مقدار مناسب و خوبی واکسن را وارد و تزریق کنیم. این مطلب مهمی است که باید به مردم منتقل شود. ارتباطات یکی از معیارهای مناسب و درست مهار پاندمی کووید-۱۹ است. ارتباطی که ملت و دولت با هم برقرار می‌کنند و در مقابل

در ادامه ماجرای تور واکسن کرونا در کشورهای همسایه را با علیرضا ناجی، رئیس مرکز ویروس‌شناسی بیمارستان مسیح‌اندشوری هم در میان گذاشتم و او در این رابطه به «فرهیختگان» گفت: «موضوع اصلی که در این زمینه بد و زشت است، این است که مردم فکر می‌کنند دولت کاری نمی‌کند و بسیاری از این موقعیت سوءاستفاده می‌کنند. دولت باید در اینجا قوی وارد شود. اولاً جلوی این موضوع گرفته نشود، چون از نظر وجهه بین‌المللی هم خوب نیست، ثانیاً اطمینانی نیست کسانی که به کشورهای دیگر می‌روند تقلبی در کار آن کشور نباشد که چه واکسنی را تزریق کنند. این موضوعی است که اگر بخواهد انجام شود دولت ایران و وزارت امور خارجه نسبت به آن مسئولیت دارند. وزارت بهداشت ما اشراف داشته باشد مرکزی که در این زمینه استفاده می‌کنند معتبر است، واکسن معتبر است یا خیر؟ از یک جنبه نمی‌توانیم مردم را از دریافت واکسن محروم کنیم، جنبه مهم‌تر این است که با اقدام قاطع و بسیار قوی جلوی این سوءاستفاده‌ها را بگیریم. چرا باید

